

Handläggare:
Ann-Kristin Sandebjer
Lena Tengvall
Tel: 08-508 25 407/408

Till
Socialtjänstnämnden

Granskningsrapport - avser daglig verksamhet LSS och sysselsättning SoL i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning 2008-03-03 - 2008-05-31

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner för egen del funktionshinderinspektörernas rapport

Dag Helin

Fredrik Jurdell

Sammanfattning

Funktionshinderinspektörerna för Stockholm stad överlämnar härmed rapport nummer två.

Inspektörerna har genomfört en pilotgranskning av daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning enligt SoL vid Rinkeby - Kista stadsdelsförvaltning under perioden 2008-03-01-2008-05-31. Granskningen har genomförts med ett generellt brukarperspektiv och omfattat de centrala begreppen; bemötande, delaktighet och självbestämmande.

Information har inhämtats via intervjuer med förvaltningsledning, ansvariga chefer och personalgrupper samt brukarrepresentanter. Inspektörerna har haft kontakt med berörda handikappråd och enligt instruktion kontinuerligt informerat kommunstyrelsens handikappråd. Samtliga verksamheter inom verksamhetsområdena, (13 st.), inom stadsdelsförvaltningen har besökts och vid Arbetscentrum (SoL) samt Tornskuggan, Restaurang Raskens och Langelandsgruppen (LSS) har utförliga observationer genomförts. Inspektörerna har i dialogmöten återkopplat sina iakttagelser till ansvariga inom respektive verksamhetsområde.

Pilotgranskningen ger vid handen att bemötandefrågor är centrala såväl inom den dagliga verksamheten som inom socialpsykiatrins arbetsverksamhet i Rinkeby-Kista och att det råder ett gott klimat inom de granskade verksamheterna.

Inspektörerna har lyft fram några utvecklingsområden inom funktionshinderområdet. För såväl ökad delaktighet som rättsäkerhet och likställighet för den enskilde ser inspektörerna behov av ökad kvalitet i all handläggning och dokumentation.

Inom socialpsykiatrin i Rinkeby-Kista förespråkar inspektörerna en ökad tydlighet mellan biståndsbedömd arbetsverksamhet och sysselsättning samt öppna träfflokaler. Utbudet av insatser behöver även breddas och differentieras för att nå fler grupper. Inspektörerna föreslår också ett anpassat pedagogiskt arbetsätt framtaget för målgruppen som t ex ESL, (Ett självständigt liv).

Daglig verksamhet och sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatrin i Rinkeby-Kista har många beröringspunkter och inspektörerna anser att verksamheterna kan dra nytta av att utöka sitt erfarenhetsutbyte. Även inom respektive verksamhetsområde ser inspektörerna behov av att tillvarata och sprida befintliga metoder, kunskap och kompetens.

I granskningsarbetet har inspektörerna tagit del av flertal goda exempel och har valt att särskilt lyfta fram följande.

- Kvalitetsarbete inom myndighetsutövningen inom funktionshinderområdet i form av kollegiegranskning .
- Det pedagogiska förhållningsätt som utarbetats och praktiseras av Resursteamet inom Rinkeby-Kista funktionshinderområde.
- Arbete med kognitivt stöd och kommunikation som Ateljén inom Rinkeby-Kista dagliga verksamheter bedriver för att öka brukarnas delaktighet.
- Den introduktionsmodell som presenteras för nya deltagare vid Arbetscentrum Rinkeby-Kista.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för stadsövergripande frågor.

Bakgrund

Två tjänster som funktionshinderinspektörer inrättades den 2007-10-15 efter beslut i kommunstyrelsen den 2007-05-02. Uppgiften är att granska och inspektera stöd och insatser som ges till alla åldersgrupper inom funktionshinderområdet. Inspektörsarbetet omfattar alla insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och omfattar hela funktionshinderområdet inklusive socialpsykiatrin. Granskningen ska belysa ett verksamhetsområde i taget vilket innebär att flera stadsdelsförvaltningar involveras vid varje inspektion.

Enligt instruktion för funktionshinderinspektörer (KF/KS 2007:8) ska inspektörernas granskning ha ett generellt brukarperspektiv och en förutsättning för detta är nära kontakter med aktuella brukarorganisationer och handikappråd. Inspektörerna har fortlöpande och nära kontakter med kommunstyrelsens handikappråd.

Funktionshinderinspektörerna för Stockholm stad överlämnar härmed rapport nummer två som avser granskning av daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning SoL i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning under perioden 2008-03-03 - 2008-05-31.

Helhetsbedömning

Inspektörernas sammantagna bedömning av de aktuella verksamheterna i Rinkeby-Kista är att det råder lugna och trygga arbetsförhållanden. Bemötande- och delaktighetsfrågor uppmärksammas genom bl.a. värdegrundsarbete och i brukarnas forum som APT och verkstadsklubb.

Den dagliga verksamheten i Rinkeby-Kista kännetecknas av ett stort och varierat utbud och det råder en öppen och flexibel hållning som gör det möjligt för brukarna att delta i aktiviteter på de olika arbetsplatserna. Socialpsykiatrins totala utbud är varierat men behöver utvecklas och struktureras för att nå en vidare målgrupp.

Utvecklingsområden

Ett behov av ökad kvalitet i all handläggning och dokumentation framstår tydligt inom båda verksamhetsområdena i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Inspektörerna understryker vikten av att brukaren kan följa sitt ärende och ha möjlighet att påverka beslut om insatser. För att uppnå lagstiftningens intentioner om delaktighet och garantera den enskildes rättsäkerhet är en tydlig dokumentation och kommunikering av beslut av avgörande betydelse.

Inom ramen för LSS måste arbetet med *Individuell plan* intensifieras vilket också kan bidra till att ge underlag och viktiga incitament för långsiktig verksamhetsplanering. Inspektörerna ser även fördelen med en anpassad utredningsmodell enligt DUR likande den som idag används inom socialpsykiatrin.

Inom socialpsykiatrin i Rinkeby-Kista finns både biståndsbedömd arbetsverksamhet och sysselsättning samt öppna träfflokaler. Inspektörerna uppfattar gränserna mellan dessa olika verksamhetsformer som flytande. Större tydlighet i innehåll och fler inriktningar av insatser skulle gynna målgruppen och öka brukarnas möjlighet att välja rätt. Inspektörerna efterfrågar också en tydlig rehabiliteringskedja som underlättar utveckling och självständighet.

Inom socialpsykiatrin i Rinkeby-Kista saknar inspektörerna en pedagogisk arbetsmodell och kan se nyttan av metodutveckling där det sociala färdighetsträningsprogrammet ESL

(Ett Självständigt Liv) kan vara ett alternativ. Programmet kan fungera i olika verksamheter och även erbjuds brukare i studiecirkelform.

Goda exempel

I Rinkeby-Kista pågår ett utvecklingsarbete med kollegiegranskning, vilket innebär en internkontroll av myndighetsutövningen som är en viktig del i kvalitetsarbetet. Kollegiegranskningen kan leda till en gemensam arbetsmodell och medföra en ökad samsyn i ärenden, vilket bidrar till likställighet för brukare inom stadsdelsförvaltningen. Det skapar också en öppenhet och insyn i varandras ärenden, vilket kan skapa naturliga handledningssituationer.

Daglig verksamhet i Rinkeby-Kista har en uttalad pedagogisk inriktning och arbetar i den andan. Verksamhetsområdets särskilda Resursteamet har en gränsöverskridande arbetsmodell mellan boendet och daglig verksamhet där fokus är på brukarnas individuella behov och utveckling. Inspektörerna ser positivt på det lösningsinriktade arbetssättet som tillvaratar den kompetens och kunskap som finns nära brukaren.

Kommunikation och kognitivt stöd är grundläggande för brukarnas delaktighet inom såväl funktionshinder- som det socialpsykiatriska området. Inspektörerna har särskilt uppmärksammat det arbete som Ateljén inom Rinkeby-Kista dagliga verksamheter bedriver i form av utvecklat bildstöd med pictogrambilder och foto.

Den introduktionsmodell som presenteras för nya deltagare vid socialpsykiatrins Arbetscentrum i Rinkeby-Kista ger goda möjligheter till delaktighet för brukarna, då den innefattar många aktiva moment som ansökan, studiebesök, genomförandeplan och uppföljningssamtal. Introduktionen underlättas även genom tydlig skriftlig information.

Slutsatser

Bemötande är avgörande för den enskildes trivsel, delaktig och möjlighet till självbestämmande. Inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning uppmärksammas bemötandefrågor och vi har noterat att det råder ett gott arbetsklimat inom de granskade verksamheterna.

Handläggning och dokumentation behöver utvecklas inom båda verksamhetsområdena, för den enskildes rättsäkerhet och möjlighet till delaktighet och självbestämmande.

Inom socialpsykiatrin kan brukarens delaktighet förstärkas genom ett tydliggörande av gränserna mellan de olika insatserna; arbetsverksamhet, sysselsättning och träfflokaler.

Inom LSS-området har man ett uttalat och förankrat pedagogiskt arbetssätt som bl.a. upprätthålls genom Resursteamet. Inspektörerna kan se nyttan av en anpassad pedagogisk metod för målgruppen inom socialpsykiatrin, t.ex. ESL (Ett Självständigt Liv)

Inspektörerna anser att båda verksamhetsområdena kan dra fördel av ett ökat erfarenhetsutbyte såväl internt som gränsöverskridande. Exempel på detta kan vara kognitiva hjälpmedel och lättillgänglig media och litteratur.

Det råder ett spänningsfält mellan den enskildes behov av trygghet och möjligheten till utveckling. Detta dilemma förekommer i stort som smått inom verksamheterna och är ett angeläget diskussionsområde i såväl personal- som ledningsgrupper.